

[=]

c i e m e n

centre

internacional

escarré per a les

[minories]

ètniques i les

nacions

[MEMÒRIA D'ACTIVITATS DEL CIEMEN

ANY 2012]

ÍNDEX

ÀREA DE CONEIXEMENT

1. Recerca

- ✦ Mercator Dret i Legislació Lingüístics
  - Recerca sobre moviments nacionals
  - Projectes en execució

2. Difusió

- ✦ Diari digital *Nationalia*
- ✦ Europa de les Nacions
- ✦ Exposicions

3. Participació en xarxes

- ✦ Centre Maurits Coppieters (CMC)
- ✦ Oficina Europea de les Llengües Menys Difoses (EBLUL)
- ✦ Xarxa per a la Promoció de la Diversitat Lingüística (Network Promoting Linguistic Diversity – NPLD)
- ✦ Som Escola
- ✦ Observatori de la Llengua Catalana
- ✦ Consell Social de la Llengua Catalana

4. Documentació

- ✦ Biblioteca
- ✦ Publicacions periòdiques
- ✦ Arxiu

5. Activitats rellevants

ÀREA DE RECONeixEMENT

1. Participació en xarxes d'àmbit internacional

- ✦ Xarxa Mundial pels Drets Col·lectius dels Pobles
- ✦ Consell Internacional del Fòrum Social Mundial

2. Participació en xarxes d'àmbit nacional

- ✦ Assemblea Nacional Catalana
- ✦ Fòrum Social Català (FSCat)
- ✦ Plataforma pel dret de decidir
- ✦ Campanya Som Països Catalans

3. Altres activitats

ÀREA DE COOPERACIÓ

1. LÍNIES D'INTERVENCIÓ

- ⤴ Enfortiment
- ⤴ Drets Culturals
- ⤴ Diversitat

2. PROJECTES

- ⤴ CONAMAQ
- ⤴ CAOI
- ⤴ Drets Culturals
- ⤴ Gestió de la Diversitat
- ⤴ Minories a Catalunya

ÀMBIT DEL CONEIXEMENT

1. RECERCA

Mercator Dret i Legislació Lingüístics

Mercator és una xarxa composta de tres centres de recerca i documentació situats a tres nacions sense estat d'Europa: Frísia, Gal·les i Catalunya, creat el 1987 a partir d'una iniciativa de la Comissió Europea. Cada centre s'ocupa d'un aspecte de les llengües minoritzades de la UE: educació (Frísia), mitjans de comunicació (Gal·les) i legislació (Catalunya), posant a l'abast de tota persona interessada un centre de recursos especialitzat i un servei d'informació expert. Així mateix, la xarxa crea un espai d'intercanvi d'experiències i documentació entre les diferents comunitats lingüístiques europees. Des de 2009, amb la renovació i ampliació del projecte europeu de la xarxa de centres sobre diversitat lingüística, Mercator consta de dos socis més: L'Institut de Recerca sobre Lingüística, a l'Acadèmia Hongaresa de les Ciències (Budapest, Hongria) i el Centre d'Estudis Finesos, a la Universitat d'Estocolm (Suècia).

El centre dedicat als drets lingüístics (Mercator Dret i Legislació Lingüístics) està situat al CIEMEN. La principal activitat durant el 2012 ha estat la preparació del projecte europeu 2013-2015, que finalment ha estat atorgat per la Comissió Europea per a un període de tres anys (2013-2015). Igualment, Mercator Dret i Legislació Lingüístics ha continuat aportant el seu treball per als canals de comunicació de la Xarxa Mercator (Newsletter i compte de Twitter). Això, malgrat que durant el 2012 Mercator Dret i Legislació Lingüístics no ha comptat amb finançament europeu.

Mercator Dret i Legislació Lingüístics també ha elaborat un estudi de comparatística entre diferents legislacions lingüístiques europees, a partir d'un encàrrec de la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

Recerca sobre moviments nacionals

Durant el 2010, l'àrea de Coneixement del CIEMEN i la direcció de l'entitat van convenir que calia donar un impuls a la recerca pròpia en l'àmbit dels

moviments nacionals. Un dels vells objectius de l'entitat, expressat insistentment durant els darrers anys, era el de renovar el mapa de l'Europa de les Nacions. Per fer-ho, calia dur a terme una doble tasca, que és la que ha centrat la tasca de recerca en aquest àmbit durant aquest 2011:

- Recopilar i sistematitzar el discurs del CIEMEN sobre la nació i posar-lo en relació amb els principals corrents que analitzen aquest fenomen
- A la llum d'això, establir una comparativa bàsica entre tots els moviments nacionals d'Europa (de nacions sense estat, s'entén)

Aquesta tasca s'ha estat desenvolupant durant el bienni 2011-2012 i ha donat tres resultats:

- Dossier "La visió del CIEMEN sobre la nació"
- "Guia bàsica dels moviments nacionals a Europa (nacions sense estat)"
- Mapa "Moviments nacionals a Europa" (edició 2012)

La pretensió és que, sobre aquests materials, durant el 2013 es pugui aprofundir en la recerca sobre els moviments nacionals de les nacions sense estat d'Europa.

Altres projectes en execució

- ⤴ Projecte ALIAS. Conjuntament amb el centre d'estudis EURAC, el CIEMEN ha desenvolupat un projecte d'assessorament al govern de la província de Bolzano-Tirol del Sud en matèria de llengua, immigració i integració.
- ⤴ Geopolitical Project of Stateless Nations. Conjuntament amb la Fundación Aragonesa 29 de Junio i Eurominority, i amb el cofinançament del Centre Maurits Coppieters (CMC), el CIEMEN està recopilant informació en profunditat de diverses nacions sense estat per a la creació d'un lloc web que actuï com a base de dades de referència de les nacions sense estat d'Europa. Està previst que el projecte continuï en marxa durant el 2013, i que al final de l'any es pugui presentar públicament el web.

Projectes en preparació

- ▲ Conjuntament amb la xarxa NISE, el CIEMEN ha preparat una projecte per a ser executat dins del CMC, consistent a recopilar informació dels contactes entre associacions i organitzacions no partidistes de les nacions sense estat d'Europa durant les dècades de 1960 i 1970. Si s'aprova, l'execució del projecte està prevista per al 2013.
- ▲ Elaboració d'un llibre sobre l'evolució de la construcció nacional en diverses nacions sense estat d'Europa. La definició final i execució d'aquest projecte està prevista per al 2013.

2. DIFUSIÓ

Diari digital Nationalia

El 2012 ha estat el cinquè any de publicació de Nationalia, el diari digital del CIEMEN, en català i en anglès. El diari, que ha publicat ininterrompudament fins avui, ha aconseguit consolidar una periodicitat diària en els seus continguts.

Com cada any, Nationalia ha estat atent a l'actualitat de les nacions sense estat i pobles minoritzats a Europa i a la resta del món. També s'ha fet esment a la qüestió de les llengües minoritzades, amb especial atenció a les notícies relacionades amb la llengua i la cultura catalana i occitana, amb el valor afegit que la seva publicació en anglès en permet una difusió d'abast mundial.

Europa de les Nacions

A causa de les dificultats econòmiques i organitzatives del CIEMEN, durant el 2012 la revista Europa de les Nacions no ha estat publicada.

Exposicions

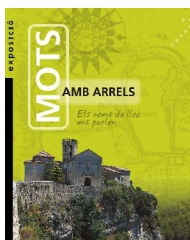
El CIEMEN ha continuat fent la promoció de les exposicions ja existents en itinerància per les poblacions de Catalunya ("Les llengües un gran tresor" i "Mots amb arrels", "Dungun, punt d'informació sobre llengües", "Educació i entorn", "Vida i obra de Joan Fuster" i "Conviure / Com viure"). El 2009 s'hi van afegir dues noves exposicions: "Las lengas, un grand tresaur", una fita per al CIEMEN perquè es tracta de la seva primera exposició en llengua occitana, i "Les llengües dels catalans", una aproximació a la diversitat del patrimoni lingüístic català actual. Aquesta darrera mostra es va fer amb col·laboració amb el Grup Gela (Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades) de la Universitat de Barcelona i el suport de l'Obra Social de Caixa Sabadell.

Les exposicions que contribueixen a promoure les llengües catalana i occitana i la diversitat lingüística es detallen a continuació:

Les llengües, un gran tresor és una exposició sobre la diversitat lingüística elaborada pel Comitè de Seguiment de la Declaració Universal dels Drets Lingüístics (CSDUDL). L'exposició s'acompanya del joc informàtic "Eurolang", d'informació sobre les llengües d'Europa.

Mots amb arrels és una exposició sobre la toponímia de Catalunya realitzada conjuntament per la Generalitat de Catalunya i la Fundació Caixa de Sabadell.

Les llengües dels catalans, com s'ha dit abans, és la nova exposició del CIEMEN sobre la diversitat lingüística de Catalunya.

Dungun és un punt d'informació sobre la diversitat lingüística per als centres de secundària, sorgit de l'exposició "Les llengües a Catalunya" i produït pel Departament d'Educació.

Las lengas, un grand tresaur és l'exposició més recent del CIEMEN. Es tracta de la traducció a l'occità i actualització de l'exposició en català "Les llengües, un gran tresor", elaborada pel Comitè de Seguiment de la Declaració Universal dels Drets Lingüístics (DUDL). La seva presentació pública va tenir lloc a Vielha el 2009.

Aquest any 2012, la demanda d'exposicions ha estat molt baixa, i es replanteja cedir les exposicions a altres organismes . La informació sobre les exposicions és disponible a la web del CIEMEN: <http://www.ciemem.cat/exposicions.htm>

2.2 Participació en xarxes

Xarxa NISE

De la mà de l'Arxiu de Documentació del Nacionalisme Flamenc (ADVFN, en les seves sigles en flamenc, amb seu a Anvers, Flandes), el 2009 es va iniciar el projecte europeu National Movements and Intermediary Structures in Europe (NISE), dedicat a crear una xarxa de centres d'estudi i documentació de les estructures intermèdies del nacionalisme de nacions sense estat a Europa.

La participació del CIEMEN en aquesta xarxa pot facilitar a mig termini la digitalització de documents de l'arxiu de l'organització, molts d'ells relacionats amb la defensa de la llengua i la cultura catalanes i d'altres relacionats amb la història del moviment nacional català durant les darreres dècades.

Centre Maurits Coppieters (CMC)

El CIEMEN és, des de 2011, membre associat del Centre Maurits Coppieters (CMC), la fundació política de l'Aliança Lliure Europea (ALE, partit europeu que agrupa força partits regionalistes i independentistes).

L'any 2012 el CIEMEN ha assistit a l'assemblea general del CMC, celebrada el mes de juny a Szovata (Transsilvània) i ha participat en les activitats pròpies de la xarxa, a banda d'executar un projecte i de preparar-ne un altre (vegeu "Àrea de Coneixement, 1. Recerca, "Projectes en execució" i "Projectes en preparació").

Xarxa per a la Igualtat de les Llengües Europees (ELEN)

Com a membre fundador, el CIEMEN ha dut a terme un seguiment dels desenvolupaments de la Xarxa per a la Igualtat de les Llengües Europees

(European Language Equality Network, ELEN), creada el 2011 amb l'objectiu d'omplir el buit, en la defensa de les llengües més amenaçades, que deixava la dissolta EBLUL.

Xarxa per a la Promoció de la Diversitat Lingüística (Network Promoting Linguistic Diversity - NPLD)

EL CIEMEN forma part de la Xarxa per a la Promoció de la Diversitat Lingüística (Network Promoting Linguistic Diversity, NPLD), xarxa paneuropea que engloba llengües constitucionals, regionals i d'estats petits per promoure la diversitat lingüística en el context d'una Europa multilingüe. La xarxa està formada per més de 20 membres entre governs, institucions i entitats europeus, que hi participen a diferents nivells. Els objectius de la xarxa són compartir les millors pràctiques en planificació lingüística i crear projectes conjunts, basats en la llengua, entre els seus membres. També és un dels seus objectius ser un grup de pressió per mantenir en l'agenda del Parlament Europeu, de la Comissió Europea i del Consell d'Europa les llengües regionals i dels Estats petits. Els temes inclouen la igualtat i els drets lingüístics.

El CIEMEN ha participat activament en les reunions i actes de la xarxa, especialment a l'Assemblea General celebrada a Còrsega.

Som Escola

Aquesta xarxa neix a partir de la necessitat de donar una resposta als constants atacs de la política legislativa espanyola a la llengua catalana. En aquest context, les principals entitats en defensa de la llengua catalana – Òmnium Cultural, Plataforma per la Llengua, UnescoCat, etc- s'han unit per fer front comú per aturar les agressions a la llengua. El CIEMEN forma part de l'executiva permanent i en manté la secretaria. Per més informació, cal anar a www.somescola.cat

En el marc d'aquesta xarxa, el 6 de novembre es va celebrar la xerrada "Competència lingüística i ús social del català", a l'Aula Magna de la Universitat de Barcelona.

Observatori de la Llengua Catalana

El CIEMEN, que és una entitat fundadora de l'Observatori, participa en les seves reunions i dóna el seu parer sobre els diversos informes que el mateix Observatori elabora i publica durant l'any sobre l'estat de la llengua catalana.

Consell Social de la Llengua Catalana

El president emèrit del CIEMEN, Aureli Argemí, va delegar al vocal de la junta Joaquim Arenas, l'assistència a les reunions d'aquest organisme que assessora la Generalitat de Catalunya i en la presa de decisions de les recomanacions que fa el Consell. L'any 2012 no va celebrar cap reunió.

3. DOCUMENTACIÓ

Biblioteca

La biblioteca del CIEMEN s'ha continuat alimentant amb la incorporació de nous títols, bàsicament sobre nacionalisme, llengua i drets humans. Una tasca rellevant que queda pendent és la de reorganitzar la biblioteca del CIEMEN amb criteris estàndards.

Publicacions

Ha continuat l'intercanvi amb revistes i altres publicacions periòdiques per tal de mantenir-ne actualitzat el fons. Malgrat que enguany no s'ha pogut enviar a canvi la revista *Europa de les Nacions*, val a dir que la gran majoria de les revistes que enviaven els seus exemplars per al Centre de Documentació del CIEMEN ho han continuat fent.

Arxiu

S'ha continuat organitzant l'arxiu fotogràfic i audiovisual del CIEMEN i a establir-ne la base de dades. Igualment, aquest arxiu s'ha ampliat amb les imatges preses al llarg de l'any a les diferents activitats en què ha participat l'entitat.

4. Activitats i projectes

(ESTAN BARREJATS ARTICLES I CONFERÈNCIES, JO LES SEPARARIA EN DOS BLOCS)

El CIEMEN ha promogut activitats a la Sala Abat Escarré i ha participat en activitats organitzades vinculades a l'àrea de coneixement. Entre elles, destaquem:

- Xerrada “El genocidi armeni i la memòria històrica”, a càrrec del president emèrit del CIEMEN, Aureli Argemí. Centre d'Art Contemporani Can Sisteré (Santa Coloma de Gramenet), 24 d'abril.
- Participació a la taula rodona “Per una defensa de la diversitat lingüística”, a càrrec de David Forniès, a les jornades Llengua, societat i cultura del Centre d'Estudis Africans, 4 de juliol.
- Participació a la trobada internacional sobre drets lingüístics i campanyes a favor de la protecció de les llengües amenaçades organitzada per Cymdeithas yr Iaith Gymraeg a Aberystwyth (Gal·les). A càrrec de Maria Areny, 7 de setembre.
- Conjuntament amb entitats del Friül, el 8 i 9 de novembre el CIEMEN va organitzar la setena edició de la taula rodona Identitat, Europa, Mediterrània, a la Sala Abat Escarré. L'edició 2012 es va centrar en les relacions internacionals en l'àmbit de la Mediterrània, amb una atenció especial per a les nacions sense estat i unitats subestats dels països mediterranis.
- Presentació del Mapa de les Identitats Nacionals d'Europa a la seu del CIEMEN el 4 de setembre, a càrrec de David Forniès i Aureli Argemí, coautors del mapa, i amb la presència del sociòleg Salvador Cardús.
- Presentació del Mapa de les Identitats Nacionals d'Europa al Micalet de València el 13 d'octubre, a càrrec de David Forniès, coautor del mapa, i amb la presència de Vicent Frechina, membre de la junta del CIEMEN.
- Presentació del Mapa de les Identitats Nacionals d'Europa a Can Palauet de Mataró, el 18 d'octubre, a càrrec de David Forniès i Arnau Mayans, coautor i col·laborador del mapa.
- Publicació de l'article “Barcelona Decideix: ai catalani la Spagna va sempre più stretta”, de Ricard Vilaregut, al número 4/2012 “*La Spagna non è l'Uganda*”, de *LIMES – Rivista Italiana di Geopolitica*.

- Publicació de l'article "Lenguas minorizadas e idiomas internacionales: un maridaje de éxito", de David Forniès, al setmanari digital Vía52, 6 de juny.

- Publicació de l'article "Hem arribat al final d'un camí, això és nostre", d'Aureli Argemí, al diari digital VilaWeb, 12 de setembre.

- Presentació de dues ponències, en nom del CIEMEN, al Congrés **Imaginaris nacionals moderns (ss. XVIII-XXI)**, celebrat a la Universitat de Lleida el 13 i 14 de desembre de 2012, amb els següents títols i autors:

Ricard Vilaregut: "Quan la coincidència produeix independència. El paper del moviment independentista català en l'imaginari nacional del catalanisme"

David Forniès: "El mapa de les identitats nacionals a Europa, a partir de la visió del CIEMEN"

ÀMBIT DEL RECONeixEMENT

1. ACTIVITATS I XARXES D'ÀMBIT INTERNACIONAL

Xarxa Mundial pels Drets Col·lectius dels Pobles

Bastida durant la celebració del Fòrum Social Mundial 2009, celebrat en territori de l'Amazonia, a Belém do Pará (Brasil), La Xarxa Mundial pels Drets Col·lectius dels Pobles va organitzar un seminari internacional sobre l'autodeterminació dels pobles a la seu del Parlament Europeu, a Brussel·les, els dies 20 i 21 de setembre. L'acte va comptar amb la presència rellevant i significativa de representants de més de 15 pobles i nacions sense estat.

Podeu trobar tota la informació referent a la Xarxa Mundial al bloc: <http://forumpelsdretsdelpobles.wordpress.com/> .

Consell Internacional del Fòrum Social Mundial

El CIEMEN, a través de la CONSEU, és membre de ple dret i fundador del Consell Internacional del Fòrum Social Mundial. L'any 2012, el president Carles Riera ha format part de la dinàmica del FSM, assistint a seminaris específics a Sao Paulo, i col·laborant amb la creació i difusió de pensament vinculat a la defensa dels drets col·lectius.

Oficina a Brussel·les

A partir de la constitució formal i jurídica de la xarxa Mundial dels Drets Col·lectius dels Pobles l'any 2011 a Brussel·les, l'objectiu de 2012 ha estat obrir una oficina a Brussel·les que significués també un punt de suport de la societat civil catalana al bell mig de les institucions europees. Malgrat s'ha avançat molt en aquest punt – ja es té localitzada l'oficina- la situació econòmica actual no ha permès obrir-la. Està previst fer-ho l'any 2013.

2. ACTIVITATS I XARXES D'ÀMBIT NACIONAL

Assemblea Nacional Catalana (ANC)

Al llarg de 2012 el CIEMEN ha col·laborat estretament amb diferents comissions de treball de l'ANC, aportant coneixement i experiència en les seves temàtiques

(especialment llengua i internacional). Cal recordar que l'any 2012 l'ANC ha tingut la seu a l'edifici del CIEMEN, al carrer Rocafort 242.

Fòrum Social Català (FSCat)

L'any 2012 es va celebrar el tercer Fòrum Social Català. El CIEMEN hi va prendre part de forma activa, fent bandera de la defensa dels drets col·lectius dels pobles i de la diversitat lingüística.

Plataforma pel Dret de Decidir (PDD).

El president del CIEMEN, Aureli Argemí, és també president de la PDD, i per tant ha presidit les reunions i assemblea general de la Plataforma, ara amb poca activitat.

Campanya Som Països Catalans

Conjuntament amb altres entitats i persones de l'àmbit sobiranista, durant el 2012 el CIEMEN va participar activament en l'articulació d'una nova plataforma, Som Països Catalans, una nova eina de construcció nacional al servei del país, com a garantia que el procés d'alliberament no fragmenti més la nostra nació sinó que en reforci els vincles. Més informació a www.sompaisoscatalans.cat

3. ALTRES ACTIVITATS

Sant Jordi 2012

En el marc de la campanya Enllaçats per la llengua, fomentada per les entitats de les Illes balears, el CIEMEN va col·laborar amb la difusió i acompanyament de la iniciativa el dia de Sant Jordi al principat.

Onze de Setembre: Fira de la Terra i Festa de la Llibertat

El CIEMEN col·labora amb el col·lectiu Gent de la Terra en l'organització de la Fira de la Terra, que aplega més d'un centenar d'entitats i moviments socials a l'Arc del Triomf de Barcelona.

Enguany el CIEMEN va tenir presència a la fira, on va posar a disposició dels visitants les seves publicacions, així com l'organització d'una xerrada conjuntament amb el representant de l'esquerra abertzale, Txelui Moreno. La participació a la Fira de la Terra també va servir per promocionar el mapa de les Identitats Nacionals (veure apartat coneixement) i la tasca que el CIEMEN fa

al si de la Xarxa Mundial pels Drets Col·lectius dels Pobles. Seguidament,. El president del CIEMEN Carles Riera va participar a la capçalera de la històrica manifestació organitzada per l'ANC.

Acte de presentació de l'acord de Gernika

El 17 i 18 de gener vam rebre la visita de la delegació de l'Acord de Gernika, un acord transversal per un escenari de pau i solucions democràtiques al País Basc. El CIEMEN, conjuntament amb la Plataforma Pau i democràcia en va organitzar la visita, acollint l'acte central el 18 de desembre.

Visita al País Basc

Amb l'objectiu de mantenir els estrets lligams que històricament s'han mantingut al País Basc, el febrer de 2012 es va realitzar una visita a diferents entitats i institucions basques a fi de proposar possibles projectes de col·laboració conjunta. Vam ser rebuts pel president de la Diputació de Guipúscoa, Martin Garitano.

Grup de Treball pel Kurdistan

Impulsat pel CIEMEN i Sodepau, el Grup de Treball del Kurdistan va presentar al Parlament de Catalunya una proposta de resolució per a denunciar les detencions massives de càrrecs electes kurds a Turquia i els atacs continuats als drets de la població kurda. La presentació es va fer el 20 d'abril, i va anar a càrrec de Quim Arrufat, col·laborador del CIEMEN.

Xerrada "El cas Otegi"

Fruit de la col·laboració del CIEMEN i del Grup Promotor del Manifest Pau i Democràcia per al País Basc, l'Ateneu Barcelonès va acollir el 10 d'octubre la xerrada "El cas Otegi", a càrrec d'Íñigo Iruin, advocat, i Javier Pérez Royo, catedràtic de Dret Constitucional, amb la moderació de Gemma Calvet, advocada i membre de la Junta del CIEMEN.

Manifestació Castelló per la Llengua

Assistència d'una delegació del CIEMEN a la manifestació Castelló per la Llengua el 15 de desembre de 2012, i reunió amb entitats dels Països Catalans per impulsar la campanya Enllaçats per la llengua.

Altres col·laboracions

Durant l'any 2012 el CIEMEN ha iniciat col·laboracions més estretes amb altres entitats, com el Cercle Català de Negocis, el Centre Unesco, i el Centre d'Estudis Africans.

Nota: A causa de les dificultats econòmiques i organitzatives que el CIEMEN ha travessat durant el 2012, tampoc s'ha fet efectiu el tradicional lliurament del Guardó Nacional i del Guardó Internacional que atorga l'entitat.

ÀMBIT DE LA COOPERACIÓ

1. LÍNIES D'INTERVENCIÓ

El CIEMEN treballa per a la promoció dels drets de les minories i la lluita contra la seva exclusió a l'àrea mediterrània, Amèrica Llatina i Àfrica. A través dels nostres projectes, promovem la defensa dels drets col·lectius com a portadors d'universos simbòlics i generadors d'identitat, fomentant les visions locals del desenvolupament davant dels reptes de la mundialització. L'objectiu és el foment d'una cooperació transformadora a través de l'accés a la cultura i als béns culturals col·lectius com a base del desenvolupament humà, enfortint la visió endògena del desenvolupament per a l'eficàcia i la sostenibilitat de l'ajuda segons la Declaració de París de 2007. La defensa dels drets culturals: l'accés al patrimoni cultural, a la conservació de la memòria col·lectiva i al desenvolupament de la identitat dels pobles són drets que s'han de tenir en compte juntament amb els polítics, econòmics i socials que recull el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals de l'ONU (1996). La nostra àrea de cooperació treballa preferentment amb els membres de la Xarxa Mundial pels Drets Col·lectius dels Pobles, de la qual en som entitat participant. L'any 2012 les línies d'intervenció han estat:

- Presentant projectes de cooperació per al foment dels drets col·lectius:
  - a. enfortint el teixit associatiu i l'autoorganització de les minories per a la defensa dels drets en l'àmbit estatal i davant els organismes internacionals
  - b. potenciant l'accés a la cultura: la memòria històrica dels pobles, l'accés al patrimoni, la llengua, etc.
  - c. treballant en els processos d'autorepresentació dels pobles i la pròpia visió de les nocions de desenvolupament

- Promovent la recerca, comunicació i difusió al voltant dels drets culturals en la seva aplicació al desenvolupament, així com en un treball interdisciplinari que aporti la transversalitat de la cultura en la cooperació i els drets humans.

- Realitzant activitats de sensibilització a Catalunya al voltant de les situacions de vulnerabilitat de les minories amb accions de difusió sobre la importància de la pluralitat lingüística i cultural a través conferències, seminaris, etc.

2. PROJECTES

Tot seguit presentem els projectes que s'han desenvolupat al llarg de l'any 2012. S'han deixat de banda els que s'han presentat (un total de sis) i que per diferents motius no s'han adjudicat.

Projecte 1: Incidència política del CONAMAQ en el marc de la nova constitució boliviana

El CIEMEN col·labora amb el *Consejo Nacional de Ayllus y Markas del Qullasuyu* (CONAMAQ) des de 2009 per a l'apoderament dels pobles indígenes, organitzats en ayllus, marques i suyus, i els seus drets en el context de l'Estat bolivià plurinacional. CONAMAQ és una estructura institucional indígena no governamental que s'ocupa de tot el que afecta les comunitats indígenes, des de l'educació, la llengua, la terra, la preservació de la cultura pròpia i la defensa dels drets, fins a la representació davant dels organismes internacionals. A finals de l'any 2011 va finalitzar el projecte "enfortiment per la socialització de la nova constitució de Bolívia", que tenia com a objectiu la socialització del nou text constitucional bolivià i, com a primer efecte, la consolidació, capacitació i enfortiment de CONAMAQ i dels lideratges comunitaris indígenes. El Març de 2012 el CIEMEN va visitar la contrapart per avaluar el projecte finalitzat i explorar noves vies de col·laboració. El web del projecte es pot visitar a www.conamaq.org.

Projecte 2: Enfortiment de la CAOI a escala regional

El CIEMEN col·labora amb la coordinadora Organitzacions Indígenes Andines (CAOI) que agrupa organitzacions de Colòmbia, Perú, Bolívia i Equador que defensen els drets socials, culturals i polítics dels respectius pobles. El 2011 el CIEMEN va presentar un projecte a l'ACCD centrat en l'enfortiment de la seva

articulació regional i per garantir la presència a nivell internacional, vinculat al projecte de la Xarxa Mundial pels Drets Col·lectius. Aquest projecte va a començar a funcionar el 2012, i per això el CIEMEN va visitar fins al Perú per obrir formalment el projecte.

Projecte 3: Incidència dels Drets Culturals en els projectes de cooperació

L'any 2011 l'àrea de cooperació del CIEMEN ha desenvolupat una línia teòrica pròpia envers la defensa i introducció dels drets culturals, que s'ha concretat amb un projecte concertat amb UNESCOCAT per tal d'introduir la perspectiva dels drets culturals en els projectes de cooperació al desenvolupament. Projecte aprovat per l'ACCD, s'havia d'executar durant l'any 2012 però que per motius d'impagament de l'ACCD no es va dir a terme. Es farà el 2013.

Projecte 4: Minories minoritzades

L'any 2011, l'àrea de cooperació del el CIEMEN va iniciar una línia estratègica envers les minories residents a Catalunya que comparteixen, amb els Països Catalans, alguna mena de discriminació lingüística, cultural i política als propis països d'origen. Aquest projecte, renovat aquest any 2012, ha estat realitzat amb l'ajut de la Direcció General d'Immigració de la Generalitat, ha comportat un procés de diàleg amb les comunitats quítxua, aimara, sikhSij, armènia i peul en el marc de la Casa dels Pobles i l'estreta col·laboració amb els Centre d'Estudis Africans.

Projecte 5: Gestió de la diversitat en nacions sense estat

El CIEMEN, la Diputació de Guipúscoa, i la generalitat de Catalunya han iniciat una col·laboració per tal d'elaborar un marc teòric que desenvolupi les gestions de la diversitat des de diferents perspectives (econòmiques, culturals, jurídiques) en nacions sense estat. L'any 2012 s'ha iniciat aquesta col·laboració que comptarà, l'any 2013, amb unes jornades i una xarxa de nacions sense estat.

Finalment, cal assenyalar que el CIEMEN com a membre de la Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament ha participat en les assemblees i grups de treball al si de la FCONGD, i ha estat part activa del procés de fusió amb les Federacions Catalanes de Pau i Drets Humans, finalment assolida en l'assemblea general de desembre de 2012.